

A vízhiány enyhítésének lehetősége a Duna-Tisza köze déli részén

A lecsapolásokkal a Duna-Tisza közén megváltoztak a vízviszonyok. A talajvíz több métert süllyedt. A felszíni vizek eltűntek. A levegő aszályosabbá vált, amely már az egészségre is káros. Az erdőállományok növedéke csökkent egységnyi területre és időre vetítve. Az erdők természetes ágtisztulása, az oldalágak lefűződése lelassult, esetenként leállt, amit más tényezők is befolyásolnak. Az ágtisztulás a páratartalom, a fényviszonyok és a fajtai tulajdonságok együttes eredője.

Az erdőben a megfelelő páratartalom hiánya a hajtáslefüző gombák elszaporodását akadályozza. Ezért a fák törzstisztulása nem elégséges. Az egyes ipari követelményeknek megfelelő minőségű rönk csak jelentős többlet-élőerő ráfordítással állítható elő.

Az alacsonyabb értékű faipari alapanyag nyomott áron értékesíthető.

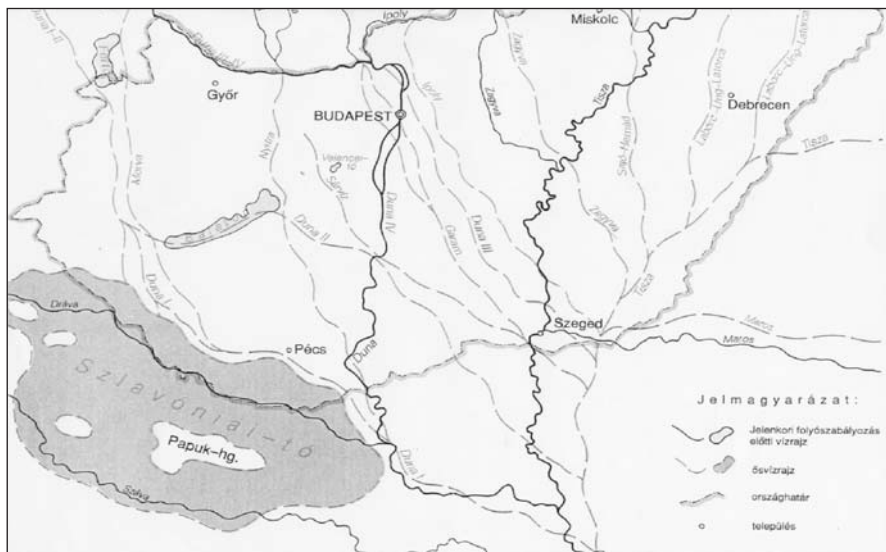
Az erdőállományok évi folyó-növekedése is visszaesett az aszályos területeken. Ehhez kapcsolódik az ágtisztulás mérséklődése.

A tölgy, mint őshonos és az egyik legértékesebb fafajunk, a megváltozott termőhelyi viszonyok miatt nem ültethető vissza a korábbi tölgyborította területekre, csak elenyésző mértékben. Ez esetben más károsító tényezők is adódnak a megváltozott vízviszonyokon túlmenően, mint pl. a vad túlszaporítása az erdőszéltől területek többségén.

A túlzottan aszályos levegő a légszerszünkéből nedvességet von el. A belégzett száraz páraszegény levegő a tüdőből és a kapcsolódó légzőjáratokból vonja el azt a vízmennyiséget, ami a beáramló és a kilégzett levegő közötti különbség. A különböző tüdőbetegségben szenvedőknél lehet a halmazati tényezőknek egyik eleme az aszályos levegő is. Akaratlanul felvetődik a kérdés, hogy egy hektár erdő hány ember életét mentheti, hosszabbíthatja meg, segítheti gyógyulását.

A sivatagokkal kapcsolatban élő személyek nem csak a por miatt hordanak szájkendőt.

Jelenleg az indokolatlan mértékben csökkentett Erdészeti Tudományos Intézetnek a kapacitás- és a pénzühiány miatt nem áll módjában ezeket a felvetett gondokat számszerűsítve bizonyítani.

Az erdőnek az emberi egészségvédelemre gyakorolt hatásának bizonyítása – a különböző betegségekkel szemben – már nemcsak erdészszakutatókat igényel, hanem egészségügyi szakembereket is. Az erdészeti kutatások leépítése, továbbbi beszűkítése nemcsak az előrelátás hiányát tükrözi, hanem a vétség fogalmát meríti ki!

A Duna-Tisza közén a vízkérdés, mindjobban létkérdéssé válik. Az ebből adódó problémák megoldása maradéktalanul nem testálthatók a közigazgatási intézményekre. Mindenkinek tennie kell azt, amit a lehetősége megenged. A nagy volumenű beruházások, mint például a víz visszajuttatása a természetes víztárolókba (tavakba, medrekbe, mocsarakba, egyéb víznyerő helyekre stb.) egyértelműen az állami szervek feladata kell, hogy legyen!

A Duna-Tisza közének déli részén található egy Ős-Duna meder – lásd *térkép (Pannon Enciklopédia 18. oldal)* –, amelynek bizonyos része szükség esetén víztárolásra alkalmassá tehető.

Megfelelő szakemberek segítségével az előzetes műszaki munkálatokat el kell végezni. Az Ős-Duna által lerakott agyagágy, mint vízzáró réteg, ma is megtalálható, kivéve azon szakaszokat, ahol halastó építése, mélyítése miatt felszaggatták a mederágy egységes agyagborítását. Ahol az ősi medret a szél homokkal töltötte fel, ott az agyagágy alapján lehet követni az Ős-Dunát. A homokkal feltöltött mederszakaszok egy része is al-

kalmas a felszín alatti víztározásra, mert a homokszemcsék közötti tér jelentős mennyiségű vizet tud tárolni.

Az itt leírt Ős-Duna meder magas vízállással a Dunából feltölthető lenne az ott lévő csatornákon keresztül vízát-emeléssel. A Kun-Fehértó teljes területe bekapcsolható lenne újra a víztározásba. A vízvisszatartó műszaki létesítményeket ki kellene építeni, a meglévőket felújítani. A Szelidi-tó, a Kun-Fehértó és a kelebiai halastavak együgyanazon Ős-Duna mederben fekszenek.

A pénzügyi forrást a költségvetési szervek feladatává kell tenni. A kisebb felszíni vízterületek kialakításával a helyi lakosságot kell megbízni, bizonyos szakemberrelzet helyszíni tanácsadásával segítve. Ez megoldható lenne hasonlóan, mint ahogy az erdőtelepítések anyagi dotálása történik. A kialakított vízfelület kellene pénzügyileg támogatni mindaddig, amíg az egészében fennmarad, bizonyos vízmélységet megtartva! A vízfelület hasznosítását – szaktanácsadással – a vízgazdálkodóra kellene bízni.

A vízfelületek fenntartásának ellenőrzését már meglévő intézetre kellene bízni, az erdőfelügyeletkehez hasonlóan. Így új ellenőrző apparátus föllállítása nem szükséges.

Beliczay István

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!